

Vänsterpress om Coronapandemin – början av juni 2020

Tidigare artikelsamlingar: [Vänsterpress om Coronapandemin – början av maj 2020](#), [Vänsterpress om Coronapandemin – början av maj 2020 \(nr 2\)](#), [Vänsterpress om Coronapandemin – mitten av maj 2020](#) och [Vänsterpress om Coronapandemin – slutet av maj 2020](#)

Se även: [Antikapitalism i COVID-19:s tid](#) av David Harvey, [Perspektiv på Corona-krisen – april 2020](#) och [Den kapitalistiska pandemin, coronaviruset och den ekonomiska krisen](#) av Eric Toussaint.

Martin Fahlgren 1/6 2020

Innehåll

Internationalen	1
<i>Tillsätt en folkets coronakommission!.....</i>	<i>1</i>
<i>Ropen skalla – munskydd åt alla</i>	<i>2</i>
Offensiv	3
<i>Striden om munskydden – politiker mot anställda</i>	<i>3</i>
<i>”Vi kräver en oberoende granskning av Järvas coronakris”.....</i>	<i>4</i>
<i>Vårdboenden i Skåne hårt drabbade av covid-19.....</i>	<i>6</i>
<i>Skyddsombud: ”Personal och brukare offras för kapitalismen”</i>	<i>7</i>
Proletären.....	8
<i>Dags att byta coronastrategi – människor är inte flockar</i>	<i>8</i>
<i>Stängda skolor öppnar nya dörrar</i>	<i>9</i>
<i>Trots coronakris – kristdemokrater vill privatisera äldrevården i Huddinge</i>	<i>10</i>

Internationalen

Tillsätt en folkets coronakommission!

Ledare

Internationalen 29/5 2020

- ▶ **Hade vi kunnat undvika dödsfallen?**
- ▶ **Krisen behöver granskas underifrån**
- ▶ **Vilken roll har nedskärningarna spelat?**

Johns Hopkinsuniversitetets världskarta över spridningen av Covid-19 säger mer än tusen skrämmande ord. Drygt fem månader har gått sedan coronaviruset tog världens regeringar på sängen. Coronakrisens omfattning visar världskapitalismens brister; oförmågan att hantera kriser som denna har grundlagts långt innan det dödliga viruset gav sig till känna. I flera stora länder har högerpopulistiska ledare försökt bagatellisera pandemin eller skylla verkningarna på andra. USA:s Trump och Brasilens Bolsonaro har hävt ur sig mer trams än någon orkar hålla reda på. Chiles miljardärspresident Piñera påstod att landet hade ”världens bästa hälsovårdssystem”. Att regeringens statistik på de som hade ”återhämtat sig” från covid-19 även inkluderade de döda skapade snabbt skandal och regeringen har desperat tvingats sätta hela landet i karantän och låter soldater patrullera gatorna. En gemensam nämnare för dessa figurer är att de är varma anhängare av nyliberalism, ett politiskt virus som är än mer dödligt än covid-19.

Även Europa har blivit hårt drabbat av pandemin. Boris Johnson i Storbritannien framstod som en arrogant förnekare tills han själv fick viruset och plötsligt blev covid-19 en fara. I Sverige tycks finnas en tankeovana som slentrianmässigt förstärks av media, att mänskliga tragedier och katastrofer är något som sker bortom landets gränser och inte riktigt berör oss. Men covid-19 har kraftigt dementerat detta och visat att Sverige är en del av världen. Regeringen, folkhälsomyndigheten och ansvariga på olika nivåer borde nu drabbas av rejäl huvudvärk.

Att få en korrekt bild av hur och varför smittan drabbat områden och länder olika kräver omfattande konkreta undersökningar. Men det står klart att Sverige har en på tok hög siffra vad gäller dödsfall i förhållande till befolkningen inom framförallt äldreomsorgen och fattiga bostadsområden. Hur är det möjligt? Varför står vi inför denna fruktansvärda situation i ett land som sägs åtnjuta ett av världens bästa hälsovårdssystem? Vi tror inte att det skyhöga antalet avlidna i Sverige var ödesbestämt. Det pågår en debatt om ”den svenska strategin”. Har den utgått ifrån fromma förhoppningar i ett samhälle där ökade klyftor, privatiseringar och nedskärningar undergräver smittskyddsambitioner? Gömmer sig politikerna och regeringen Löfven bakom folkhälsomyndigheten? Borde inte Sverige tidigt vidtagit liknande åtgärder som i grannländerna?

Frågeställningarna är många. Löfven ska utse en statlig coronakommission efter att krisen är över. Det är det minsta man kan begära, men det räcker inte. Krisen behöver granskas underifrån, av representanter för yrkesgrupper som stått och står i främsta ledet i kampen mot coronaviruset, av drabbade, anhöriga. Det behövs en folkrörelsernas granskningskommission som utgår från verkligheten för arbetande människor och inte från politikerprat.

Där behöver konkreta frågor ställas som: Varför var vi så illa förberedda? Vilka åtgärder vidtogs och vilka hänsyn togs? Hur motiverades dessa? Hade vi kunnat undvika så många dödsoffer bland äldre och i utsatta områden? Varför saknades skyddsutrustning? Men framför allt behöver de bakomliggande, långsiktiga orsakerna belysas: Vilken roll har nedskärningarna inom den gemensamma välfärden spelat? Vad har privatiseringar och

vinstdrift inom vård och omsorg haft för betydelse? Hur har marknadstänkande och New Public Management påverkat förmågan att hantera krisen? Kort sagt: hur har fyrtio år av nyliberal politik påverkat samhället och vår förmåga att hantera en pandemi? Och vad kan vi ändra så att vi aldrig mer ska behöva stå avrustade.

Ropen skalla – munskydd åt alla

Emma Lundström

Internationalen 29/5 2020

Ett litet filmklipp på Youtube. En klassisk amerikansk doktor, som hämtad ur tv-serierna, står med munskydd över ansiktet och skäller ut administrationen: ”Flyg inte över USA med Blue Angels och andra militärflygplan för att visa stöd för sjukvårdsarbetarna. De kostar 450 000 dollar per flygning och plan. Vill ni hjälpa oss, skaffa masker som fungerar, skaffa test för alla. Inte flygplan som ska få presidenten att se bra ut.”

I det här fallet är det inte fiktion. Det är en riktig doktor och just ansiktsmasker är bland det mest brännheta du kan prata om i USA idag. Och inte bara i USA.

Ansiktsmasker, eller munskydd. Att ha eller inte ha. Det har varit den stora frågan sedan Covid-19 tog samhället och samtalet i besittning. I Sverige har det till en början mest handlat om vikten av att inte hamstra munskydd. Så att det finns så att det räcker till dem som verkligen behöver.

Hemma hos oss har vi pysslat ihop skydd av snusnäsdukar och kaffefilter att ha på affären för att skydda dem som behöver skyddas. Det är vi rätt ensamma om och många tror kanske att vi är rädda för baciller. Men vi har dragit lärdom av ett besök i Tokyo, där vi strax insåg att japaner bär munskydd för att skydda varandra, inte sig själva. Detta för att de tvingas jobba när de är sjuka och sitter och nyser och snorar bakom masken i tunnelbanan.

I USA är tonläget ett helt annat. Där har det blivit vänster att bära munskydd, idka social distansering och stanna hemma, medan det har blivit en enormt viktig fråga för högern att få ha maskfritt och fri rörlighet. Så till den milda grad att landets ökända milisgrupper på extremhögerkanten går ut beväpnade för att kräva sin rätt (att bli smittade) och politiker som förespråkar social distansering och munskydd får ha sin egen beväpnade eskort för att ta sig till och från jobbet.

Presidenten själv hävdar att munskydd är för veklingar, men har blivit fotograferad bärandes ett i smyg. En annan politiker i administrationen har tjänat multum på att sälja aktier i företag som han visste skulle ta stryk av pandemin, trots att han och kollegorna gått ut med att det inte var någon fara alls.

I Sverige har det blossat upp en viktig diskussion om bristerna i skyddsutrustning för personalen i äldreomsorgen. Samtidigt saknas det alltså även i USA fungerande munskydd för dem som verkligen behöver det, de som arbetar inom sjukvården. De som varje dag riskerar sitt liv för att rädda andras. De är värda all vår respekt. Var de än jobbar i världen.

Jag blir tårögd av att tänka på dessa människor. Människor som dottern till en bekant i Ohio. Hon är bara något år över tjugo och fick nyligen sitt läkardiplom. Sedan flera månader tillbaka jobbar hon outtröttligt med Covid-19-patienter i ett fattigt område i New York.

Eller som ambulansföraren jag såg utanför akutens Coronatält häromdagen. Han hade just levererat en patient och stod och torkade av sitt ansiktsvisir med sprit. Vi log mot varandra och jag hoppades att mitt leende skulle kännas som en uppmuntrande klapp på axeln.

De som arbetar inom den svenska äldreomsorgen ska inte behöva vira toalettpapper över munnen när de går in till de gamla. Lika lite som de amerikanska sjukvårdsarbetarna ska behöva utstå onödiga militära uppvisningar.

Allt de behöver är visir och riktiga munskydd.

Offensiv

Striden om munskydden – politiker mot anställda

Per-Åke Westerlund

Offensiv 27/5 2020



Arbetsgivarna (alltså politikerna) försöker hela tiden förhala och sänka kraven på munskydd (Foto: CC0).

Landets högsta kommunpolitiker och regeringen såg till att Arbetsmiljöverket och Folkhälsomyndigheten backade från krav på munskydd i äldreomsorgen.

Medan ambulans- och sjukvårdspersonal har skyddsmasker ska hemtjänst och äldreboenden i bästa fall ha bristfälliga plastvisir.

”Striden om munskydden” på SVT visar hur först Folkhälsomyndigheten backar till att skyddsmasker enbart behövs vid ”risk för stänk”. Anders Tegnell säger i en intervju i reportaget att ”Man behöver nog inte det [munskydd] i många vårdssituationer i hemsjukvården”. När reportern frågar om inte personalen riskerar att bli superspridare backar han till att säga att ”de jobben kontrollerar inte vi”.

Arbetsmiljöverket riktade först hård kritik mot att Folkhälsomyndigheten inte krävde munskydd och mot uttrycket ”stänk”. Arbetsmiljöverket ställde sig också på skyddsombudens sida på äldreboendet Serafen i Stockholm. Arbetsgivaren, Stockholms stad, överklagade beslutet.

Politikerna ville helt enkelt inte gå med munskydden. Ansvariga i både Göteborg och Stockholm, som intervjuas av SVT, pratar som om det skulle vara mycket speciellt att personalen kom ”nära” de äldre.

I verkligheten sker tvärtom större delen av hemtjänst och äldreomsorg mycket nära. ”Jag känner mig som en dödsängel”, säger en av de undersköterskor som är med i reportaget. De

chockas av mötet med ambulans- och sjukvårdspersonal som har en helt annan nivå på skyddet.

SKR (Sveriges kommuner och regioner) kallade då till ett möte med fyra myndigheter: Arbetsmiljöverket, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg. Även socialminister Lena Hallengren (S) var hela tiden informerad om SKR:s krav. På mötet pressades Arbetsmiljöverket att backa. Beslutet om Serafen skulle inte vara vägledande för hela äldreomsorgen. En rad experter som intervjuas kritiserar hur politikerna pressat myndigheterna.

Kommunals ledning har också med rätta protesterat mycket kraftigt mot besluten, som tagits på möten som varit hemliga för fack och skyddsombud.

Men den JO-anmälan som Kommunal har gjort räcker inte. Det är tydligt att arbetsgivarna, alltså politikerna, hela tiden försöker förhålla och sänka kraven på skydd.

En första protest med en timmes skyddsstopp, förankrad genom största möjliga möten via internet, skulle få massivt stöd i samhället. Det vore bästa möjliga skydd för anställda och de äldre, men också en förberedelse för fortsatt kamp mot nedskärningar, privatiseringar och för högre löner och bättre villkor.

”Vi kräver en oberoende granskning av Järvas coronakris”

Arne Johansson

Offensiv 27/5 2020

Rinkeby-Kista på Järvaområdet fortsätter att vara både Sveriges och Stockholms värst drabbade stadsdel av coronaviruset i förhållande till befolkningens storlek, med totalt 85 döda enligt Region Stockholms senaste redovisning den 19 maj. Därmed var mer än

Degmo Daar är talesperson för en grupp unga kvinnor med somalisk bakgrund som har startat ett nätverk med namnet Kriskommittén.

– Vi ser att de rekommendationer som kommer från myndigheterna inte var anpassade för målgruppen i just Järvaområdet och kräver en kartläggning av smittspridningen, orsaker och anledningar. Alla har inte möjlighet att arbeta hemifrån. Det har även riktats väldigt stor kritik mot staden i form av att erbjuda särskilt boende till personer som befinner sig i riskgrupper. Och vi kommer att följa upp detta, säger hon till Offensiv.

Att kritiken träffar en öm punkt bekräftas av ett mejl till Ekot där smittskyddsläkare Per Follin vid Smittskydd Stockholm meddelar att man tillsammans med Folkhälsomyndigheten tittar på förutsättningar för att få till en undersökning av smittspridningen i områden där skillnader i spridningshastighet varit som mest påtagliga.

Först att slå larm om Järvastadsdelarnas utsatta läge var Svensksomaliska läkarföreningen, som hävdade att en mycket stor andel av pandemins offer under de första veckorna var svensksomalier i området.

Kahin Ahmed, som tillsammans med Mohamed Hagi Farah och mig själv skrev en artikel på Aftonbladet Debatt med krav på evakueringsbostäder till trångbodda äldre på Järva, känner själv tolv av de avlidna.

Exakt vad som först tog smittan till Järva är det ingen som vet, då inga försök till smittspårning har gjorts. Men en mycket trovärdig teori går ut på att smittan först kan ha tagits till Järva av taxichaufförer från orten som smittats av de hemvändande skidturister från alpländerna som de har kört från Arlanda.

De i stort sett enda speciella åtgärder som vidtagits mot smittspridningen i förorter som Järvas är också att översätta Folkhälsomyndighetens mantra om betydelsen av att tvätta händerna och social distansering på ett stort antal språk och betala för spridningen av dessa.

– Det viktigaste sättet att få ner antalet fall med covid-19 är att stockholmarna fortsätter följa Folkhälsomyndighetens råd. Att inte samlas med fler än de som bor tillsammans i hushållet, undvika att åka i kollektivtrafiken och för de som har möjlighet att fortsätta distansarbete. Det allra viktigaste är att undvika att besöka äldre och andra riskgrupper som behöver vara beredda på att isolera sig ytterligare ett antal veckor framåt, upprepar också Smittskydd Stockholms biträdande smittskyddsläkare Maria Rotzén.

Men detta är lättare sagt än gjort i fattiga stadsdelar där många är mycket trångbudda, få kan jobba hemifrån, färre har bil och fler måste trängas i bussar och tunnelbanan på väg till och från sina viktiga jobb i vården och äldreomsorgen (där många smittats på grund av undermåliga skydd och villkor), skolor och förskolor, butiker och kollektivtrafiken.

Vilka som drabbas värst av coronaviruset handlar här liksom i New York, Paris och São Paulo om klass i ett politiskt landskap där januariavtalets partier inte drar sig för att gnugga salt i såren med förslag om ytterligare försämrade anställningsskydd, marknadshyror och löften att inte ifrågasätta den privatiseringspolitik som just nu skördar så många offer.

Vissa frågor har väckt uppenbara krav på åtgärder. Vi har själva varit med om att driva krav på tillfälliga evakueringsboenden för utlandsfödda äldre som bor trångt tillsammans med barn och barnbarn i alltför små lägenheter och därför inte kan isoleras från uppenbara smittorisker. På den punkten har löftet från Rinkeby-Kistas stadsdelsnämndsordförande Benjamin Dousa (M, som nu hoppat av partipolitiken för att bli chef på Timbro) om att detta också skulle ordnas, ”kosta vad det kosta vill”, blivit ”en tumme”. Bara sex personer har nappat på ett erbjudande att låta sig isoleras i en av 16 erbjudna minilägenheter i ett slitet och nedlagt servicehus i Akalla med ytterst spartansk inredning, som de själva skulle tvingas betala en hyra på 5 000 kronor i månaden för.

Frågan måste också ställas hur många som insjuknat av att rulltrappan i Rinkebys djupa tunnelbanestation länge stod still under värsta smittspridningen och tvingade Rinkebyborna att trängas i den hiss som alla som inte orkade gå i den mycket långa trappan måste använda sig av?

Ett liknande problem som ännu inte har åtgärdats är den extrema trängseln tväremot Folkhälsomyndighetens instruktioner på de bussar i Järva som går i rusningstrafiken, som Mohamed Nuur slog larm om den 28 april.

”Vi som är tvungna att åka kommunalt till jobbet på förskolan, skolan eller äldreboendet ska inte behöva åka i en överfull buss under pågående pandemi”, skrev han i ett inlägg till Nyhetsbyrån Järva som han illustrerade med en bild från buss 179. Och problemet är än idag inte löst.

– Det här är inget som ska lastas på bussförarna, utan är ett problem som de ansvariga på Trafikförvaltningen i Region Stockholm och bussbolaget Arriva har skyllt på varandra, säger Mohamed till Offensiv.

Petri Myllykoski, som är Kommunals huvudskyddsombud på trafiken i Södertörn, en annan del av Stockholm, och som kan ta åt sig en stor del av äran för att Stockholms bussförare sluppit biljettviseringen under pandemin, intygar att han har hört kollegor tala om problemet med särskilt överfulla bussar på Järva.

Ilhan Kellecioglu och några andra yngre vuxna i Ort till ort har fått stor uppmärksamhet när de går runt på gårdarna i Husby med trappaffischer för kampanjen Flagga gult. De som de

möter och stöder kravet på tre månaders hyresfritt för behövande och stopp för alla vräkningar uppmanas att hänga ut ett gult stycke tyg från sin balkong, krav som också stöds av Norra Järva Stadsdelsråd.

– Flest gula flaggor hänger det nu på Nidarosgatan, men även på Tönsbergsgatan tar det fart med stöd av Lokala hyresgästföreningen. Initiativet har också spritt sig till mindre orter som Visby och Nyköping, berättar han. Frågan kommer att bränna till så snart några hyresgäster hotas att vräkas.

Vårdboenden i Skåne hårt drabbade av covid-19

Anders Wemmert

Offensiv 27/5 2020

Trots upprepade försäkringar från ledningen från både kommunala och privata vårdboenden i Skåne om att man har kontroll över coronasituationen har det visat sig att situationen är mycket allvarlig. Personal inom äldreården vittnar om att smittan sprider sig och drabbar allt fler, med ökat antal avlidna som följd. Ingen eller bristfällig skyddsutrustning, bristfällig utbildning och många timanställda är några av orsakerna till att smittan sprids.

På det kommunala äldreboendet Valltorp i Helsingborg har både boende och personal drabbats hårt av coronasmittan. Mer än 37 av de 60-talet boende på Valltorp har konstaterats smittade och hittills har 20 av dessa avlidit. Smittan finns också på två andra boenden i Helsingborg. Även personalen har konstaterats smittad, men ”hur många som är smittade vet man inte”, säger Ingrid Bergh, verksamhetschef för vårdboende på vård- och omsorgsförvaltningen i en intervju i Sydsvenskan.

På Harakärrsgårdens äldreboende och Boklundens äldreboende i Burlövs kommun har covid-19 också kommit in och smittat de boende. Här har man också haft dödsfall som personalen vittnat om.

I början vägrade ledningen för kommunen att kommentera händelsen med hänsyn till sekretess. Men efter upprepade uttalanden från personal om bristfälliga skyddsrutiner och brist på skyddsutrustning har kommunledningen nu vänt och erkänt att coronasmittan finns på äldreboendena.

Detta visar på konsekvenserna av att låta de anställda arbeta utan fullgod skyddsutrustning och tillräcklig utbildning. Många kommuner i Skåne, som Vellinge och Staffanstorps, har lagt ut äldreomsorgen på entreprenad till privata bolag där vinsten styr.

De kommuner i Skåne som har störst andel timanställda inom äldreomsorgen är Vellinge, Staffanstorps, Lomma, Eslöv och Ängelholm, där mer än 30 procent av personalen är timanställd. De timanställda arbetar ofta på flera olika boenden och med ingen eller dålig skyddsutrustning ökar risken för spridning av viruset.

Vinstkrav, otrygga anställningsformer, bristfällig skyddsutrustning och sekretess är de faktorer som riskera att sprida coronaviruset inom äldreomsorgen i Skåne och i resten av landet.

För att effektivt stoppa spridningen krävs andra åtgärder:

- Fullgod skyddsutrustning till alla som arbetar inom vård och äldreomsorg.
- Ersätt timanställningar och vikariat med fasta anställningar.
- Riv upp alla privatiseringar inom vård och omsorg.
- Nej till New Public Management och ”Just-in-time”-system.

Skyddsombud: ”Personal och brukare offras för kapitalismen”

Kristofer Lundberg

Offensiv 27/5 2020

I en uppmärksammat debattartikel i GP den 18 maj från skyddsombuden Angelo Causin Lundgren, Majorna-Linne och Marianne Bromberg, Norra Hisingen (båda i Göteborg) varnar de fackligt aktiva om situationen i hemtjänsten för såväl arbetarna som brukarna.

”De äldre och sköra ska skyddas. Ändå träffar de alldeles för många personer från hemtjänsten varje dag”, skriver de och fortsätter: ”Skyddsutrustningen räcker inte och timanställda har inte råd att sjukskriva sig. Att skattesänkningar och privatiseringar slår sönder välfärden borde alla vid det här laget ha insett.”

Debattartikeln är en svidande kritik mot effekterna av nyliberalismen och konstaterar:

”Våra gamla och sköra, men även personalen, är utsatta på grund av just privatiseringar och skattesänkningar. Att det skulle krävas en pandemi för att inse att privatiseringar av välfärden är dåligt och rentav idiotiskt är tragiskt.”

Äldreomsorgen är som ett resultat av politiska beslut såväl underfinansierad som underbemannad. Men att de mest basala behoven i denna pandemi saknas visar skyddsombuden i sin debattartikel.

”Vi som skyddsombud har blivit kontaktade av personal för att ytdesinfektion, tvål och handsprit är slut på avdelningarna. Nattpersonal vittnar om att de kommer till jobbet på kvällen och har två stycken munskydd som ska fördelas på 6-8 insatser hos brukare med både misstänkt och bekräftad smitta.”

De beskriver en ohållbar situation inom hemtjänsten där de gamla tvingas möta alldeles för många olika personer per dag, vilket går emot Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att begränsa sociala kontakter.

De kritiserar också situationen där personal saknar riktiga anställningar och en arbetsmiljö som är så dålig att de själva insjuknar. Det berättas om handlingsplaner som görs med närmsta chef, som sedan uppmanar personalen att inte följa handlingsplanerna. De beskriver problem med att timvikarier inte har råd att vara hemma vid minsta symtom, utan kommer till jobbet ändå.

Skyddsombuden riktar en sylvass kritik mot ansvariga chefer som avfärdar fackets förslag.

”Vi skyddsombud har många förslag för att minska smittspridningen. Men det känns som att man direkt avfärdar de förslagen utan att ens lyssna på dem, eftersom de inte kommer från en tjänsteman.”

De har föreslagit att ”arbetsgivaren borde månadsanställa timvikarier för att bemanna upp på avdelningarna, att personalen inte ska springa mellan avdelningar med och utan smitta”.

De har påpekat att resursspassen borde göras på den egna avdelningen. Men ingen har lyssnat. Skyddsombuden uppvisar en frustration med att de väntar på åtgärder som inte kommer, eller riskerar komma för sent. De varnar för att ”Fler gamla och personal insjuknar och riskerar att dö i väntan (...) Båda grupperna är offrade för kapitalismens skull, och av handfallna arbetsgivare som inte verkar komma till skott med beslut.”

Proletären

Dags att byta coronastrategi – människor är inte flockar

Ulf Bjerén

Proletären 22/5 2020

Debatt: Folkhälsomyndighetens strategi är defaitistisk och bygger på den biologistiska idén om flockimmunitet. Dags för Sverige att byta strategi om så många liv som möjligt ska räddas, skriver debattören Ulf Bjerén.

Detta är en debattartikel. Åsikterna är skribentens egna.

Folkhälsomyndigheten har förklarat att den inte baserar strategin på att uppnå flockimmunitet. Men att döma av många uttalanden förefaller det ändå i praktiken som om flockimmunitet är det sätt på vilket epidemin är tänkt att bemästras.

Till de som gått längst i resonemangen om flockimmunitet hör tidigare statsepidemiolog Johan Giesecke, som menar att alla ändå kommer att få viruset, och professor Jan Albert som håller med och kallt förutser att vi efter pandemin kommer att ha en ändrad demografisk struktur. Matematikern Tom Britton har beräknat att 12.000 kan komma att dö innan flockimmunitet sätter stopp för pandemin.

Redan i pandemins början kritiserades den svenska strategin av Kina och av WHO som defaitistisk; att ge upp kampen. Att Kina fann den oacceptabel är inte märkligt då miljoner kineser skulle behöva dö om flockimmunitet vore ledstjärnan.

WHO förkastar idén om flockimmunitet. Michael Ryan, ansvarig för WHO:s krisberedskap sa: "Människor är inte flockar. Detta kan leda till en mycket brutal aritmetik som inte placerar människor, liv och lidande i fokus."

Den amerikanska professorn Yaneer Bar-Jam hävdar att flockimmunitet inte är vetenskap utan scientism: "Det är idén att vi bara bör låta sjukdomen döda människor."

Flockimmunitet är en biologistisk teori; en teori där biologin överförs till samhällliga förhållanden. Den ingår i en lång (mörk) tradition från socialdarwinism (Herbert Spencer) till rasbiologi. Segern över nazismen i andra världskriget gjorde biologistiska teorier obsoleta men idag poppar de åter upp. Minnet är kort.

Veckan 5-11 maj rapporterade Sverige i snitt 70 döda per dag, Finland fyra, Norge en och Danmark sex. Anders Tegnell står trots det dagligen på presskonferens och verkar nöjd med att "kurvan planar ut" när kurvorna i våra grannländer har störttykt.

15 maj avvisade Finlands inrikesminister Maria Ohisalo en gemensam nordisk linje att upphäva resebegränsningarna mellan de nordiska länderna. Norge, Danmark och Island har stabiliserat situationerna. I Sverige är läget oroväckande, menar Ohisalo.

Det är fel på den svenska strategin. Resonemanget om flockimmunitet får inte stå i vägen för kampen mot covid-19.

Varje dag sker framsteg i forskningen för att få fram mediciner och behandlingar mot sjukdomen och vaccin. Pandemin måste bekämpas resolut fram till dess de medicinska framstegen gjort det möjligt att bemästra sjukdomen. Så många liv som möjligt ska räddas och de äldre skyddas.

Ett första steg är att införa munskydd och visir vid all nära kontakt i vården av patienter och i äldreomsorg. Det är inte acceptabelt att personal sprider dödlig smitta till de som ska skyddas. Lagg prestigen åt sidan och byt strategi!

Stängda skolor öppnar nya dörrar

Johan Wiman

Proletären 28/5 2020

Många elever har svårt att klara av distansundervisningen under coronakrisen. Samtidigt ger krisen nya möjligheter att diskutera samhälle och politik med eleverna.

Corona kom med storm, belägrade samhället och våra liv. En förmiddag i mitten av mars hör vi om regeringens pressträff. Efter lunch meddelar rektor att skolan ska stängas följande dag. Från och med nu ska undervisningen bedrivas på distans.

Några elever jublar. De flesta nöjer sig med att undrande plocka ihop datorer och böcker. Kollegorna kallas till ett möte för att diskutera riktlinjer och arbetssätt. Vi introduceras i nya digitala verktyg för att kunna arbeta online. Det här ska nog fixa sig på något sätt.

Men hur har går det för eleverna? Efter några veckor genomför vi en enkätundersökning. De allra flesta är nöjda med distansundervisningen och anser att den håller god kvalitet. Vi arbetar redan på digitala plattformar. Nu sitter eleverna hemma och skriver, förr satt de i skolan.

Men en fjärdedel av eleverna svarar att de har svårt att känna sig motiverade. En dryg tredjedel att de har svårt att koncentrera sig hemma. ”Har inga ord, allt blir bara stökigt och inget blir gjort” skriver en elev i en kommentar.

Många av eleverna är trångbudda. Två tredjedelar svarar att de bor i hushåll med fem eller fler personer. Knappt hälften följer lektionerna i soffan eller sängen. Ibland loggar de in med sina mobiler. Det är klart att allt detta påverkar studieresultaten negativt.

En elev berättar om bekräftad corona i familjen. Alla ligger i feber och hostar. Andra elever och lärare rapporterar om misstänkta och allvarliga symtom i hemmet. Via en kollega får jag höra att en elev förlorat en nära släkting. Hen dyker sällan upp på dataskärmen.

Pandemin slår sina klor i vår mentala hälsa. ”Jag blir jättedeprimerad och mår dåligt konstant” skriver en elev i enkäten. Vi bär alla på en pirrande oro. Själv går jag ut på balkongen för att räkna antalet ambulanser nere på gården den gångna veckan.

Det känns tungt. Men inget ont som inte också för något gott med sig. Varje kris, låt vara medicinsk, politisk eller personlig, tvingar oss att leta och se nya möjligheter. Coronakrisens stängda skolor öppnar nya pedagogiska dörrar. Dessa ska vi inte vara rädda att kliva in i.

Regeringens allvarsamma pressträffar är goda lektioner i samhällskunskap. Hur fördelas politisk makt och ansvar i det svenska samhället? Vad gör en minister? Vad gör en myndighet? Vem har fattat det formella beslutet att stänga vår skola?

Tillsammans med mattelärarna undersöker vi den ojämna smittspridningen mellan olika stadsdelar och kommuner. Vi läser statistik och jämför olikheter i livsvillkor. Här finns det mycket att räkna och reflektera över. Många av eleverna bor själva i de värst drabbade områdena.

Enligt Skolverkets styrdokument för kursen Samhällskunskap 2 ska eleverna studera nationalekonomiska teorier. Vi lär oss om Adam Smith och Karl Marx för att diskutera den svenska äldreomsorgen mot bakgrund av de höga dödstalen i covid-19.

I ämnet filosofi kastar vi oss över Albert Camus klassiker Pesten. Vi läser och lyssnar på ljudbok online. Existentiella frågor om liv och död fångar alltid ungdomars intresse. I

synnerhet i dessa dagar. Dessutom en utmärkt språkträning för den som inte har svenska som modersmål.

Ur pandemins fångenskap växer insikten: Vi lär oss för att leva.

Trots coronakris – kristdemokrater vill privatisera äldreboenden i Huddinge

Johan Wiman

Proletären 1/6 2020

Den marknadsstyrda äldreomsorgen förmår inte att skydda de äldre mot covid-19. Trots detta vill Kristdemokraterna i Huddinge kommun införa Lagen om valfrihet i äldreboenden.

I Huddinge kommun lägger den borgerliga majoriteten förslag på ökade privatiseringar inom äldreomsorgen. Får de sin vilja igenom kommer Lagen om valfrihet, LOV, att gälla från den 1 april 2021. Ordförandeposten i Vård och omsorgsnämnden innehas av Kristdemokraterna.

Idag finns det elva kommunala och fyra privata äldreboenden inom kommunen. Med LOV blir det i princip fri etableringsrätt för alla företag som vill konkurrera om skattebetalarnas pengar. Reformen lanseras som valfrihet för de äldre. Men all erfarenhet talar för att det leder till sämre kvalitet.

Samin Mahfuz bor i Huddinge kommun och har jobbat på olika arbetsplatser inom äldreomsorgen i Stockholmsområdet de senaste 10-15 åren. Nu har han en tillsvidareanställning inom den kommunala hemtjänsten i Solna. Han är mycket kritisk till kommunens planer.

– Det är fullkomligt vansinne att öka privatiseringarna inom äldreomsorgen, säger han. Kommunen har bättre kunskaper och mera resurser. Visst kan vi också känna av besparingar, men det är i alla fall inte någon som ska tjäna pengar på verksamheten.

LOV innebär att andelen privata vårdgivare ökar. Men lagen tvingar även den kommunala äldreomsorgen att konkurrera på marknadsmässiga villkor. Systemet inbjuder till slimmade organisationer, tillfällig och utbildad personal, slarv med säkerhetsrutiner.

– Många av de privata företagen är inte seriösa, fortsätter Samin Mahfuz. Det går inte att tänka på pengar och marknadseffektivitet hela tiden. Särskilt inte i dessa tider med covid-19. Vad vi behöver är stabila villkor, fungerande skyddsutrustning och fasta anställningar.

LOV har tillämpats i flera av Stockholmsområdets kommuner sedan lagens tillkomst 2009. Under coronapandemin ställs systemets brister och svagheter på sin spets. Den marknadsstyrda äldreomsorgen förmår inte att skydda de äldre mot smitta, sjukdom och död.

Smittskydd Stockholms kartläggning av covid-19 inom länets äldreomsorg ger svart på vitt. Undersökningen presenterades i början av maj. Av länets ca 400 äldreboenden deltog 227 i undersökningen. Smitta har konstaterats på 123 av dessa.

Kartläggningen pekar ut flera tydliga faktorer som går att koppla till ökad konkurrensutsättning inom äldreomsorgen. Smittade boenden präglas av många timanställda, bemanningsföretag, smittad personal och bristande kunskap om basala hygienrutiner.

Till detta kan läggas IVO-anmälningar om undermålig skyddsutrustning samt andra larmrapporter om missförhållande inom äldreomsorgen, i synnerhet den privata. Trots dessa varningssignaler insisterar ännu en kommun på att införa LOV. Återigen med Kristdemokraterna i främsta ledet.

Beslut tas av Huddinge kommunfullmäktige i augusti.

